

473552

Auhlnnatöö, 1928.

Saksen, Walter

Auhinnatöö

473552

"Laarynosa sülla..."

Jutlus Teetile üle: Mark. ev. W, 35-45.

(I ümberelõigatud tekstid. II Hämälähtelised tähendused.
III Jutluse käsitus.)

1. det. 1928. a. tammis-
katud jutluse kõrgema
s.o. olediselt teise tükki
na vääriliselt.

Autor: Stud. theol.

Trakt. Lansen.

Fransverk
Tartu ülikooli Sekretär

A. A.

7/733.

E. V. Tartu ülikooli nõukogu poolt 1928. a. väljastatud
tööd auhinnatööde aine käsitus.

...alluvio ...

... ..

... ..

2

... ..

Ekssegutoline seletus — Mark. ev. 10, 35-45.

Paralleel leidub Matt. ev. 20, 20-28.

Kuna Matt. ev. järele Sebeense praegate ema praegate rist-
kõhjana esineb, leiame aga Mark. ev. palve Merandjaina
Sebeense praegi ise. Need mõlemad teated Tõrjendamat
teineteist, sest mõlema evangelisti järele leiame, et Teist
jüngriid pühendasid nende kaks päale: Matteus, 24 seltsi-
nende kümme mulegaka jõudus nende kaks venna päale!
Sellest järele, et see palve, millega ema esines, praegatel
väga südamel pääl oli. Ja Matteus lasi seda sööri
võimaluselt praegate emal esitada, kuigi võib arvata,
et ema süda sille palves tuliselt praegate pühetega
ühines. Ka seeläbi Matteuse järele Sebeense
praegate ema esitamine kooskõlas karmnikumina
sagatseremoniaga.

Palvus on seeläbi Matteuse järele: "istuda... sinu kuning-
riigis." Markusse järele: "sinu au sees". Oluliselt on
see üks ja sama.

Võistuse vastus palvele on mõlema allisa järele ühtlane.

Need saavad vastuseks selle, mis neil südamel põljal :
 "See ei ole mitte, mis teil palute..."

Marius säab oma juure karinast joonest nel lisanduse,
 sõna rütmisest, milline lisandus juudab Cod. B., D.,
 L., Z., Sin. ja paljudes muudeks kirjutistes. ~~ing~~
~~kollektides~~. Arvatakse, et see lisandus oleks teatud Matt.
 evangeliumi — Markusse evangeliumist.

"Kõik mis minn paremale ja paremale poole ei ole
 minn näes anda, vaid sellele see on valmistatud
 minn last, ütleb Matt., Markus aga lühidalt:
 sellele see on valmistatud!"

Sis järgneb ühtlane koht : kümne jüngrit meelepaha
 rabe venna vastu.

Marculina rütmist on rütmistatud searalise ümardusega
 kõiges järgnevas tekstis osades on Markus ühtlane
 Mattensuga üsna väikeste variantidega, näit. :

Mattens, 24 salm : see olgu teie sülane ; Markus, salm
 44 : see olgu kõike sülane.

II

Homelikud lapsed tõendavad — Tevoti juure: Mark. W, 35-45

Kõrgema elu saladus.

I Mõjulise Sebeuse peegate palves oli peana ja pühana see, et nad mõistatuse palusid seda, mis mitte sünnu-
sina ei olnud Kristuse sügis, nagu nemad seda arvasid. Maine valitsemine ja aravolitus annab Kristuse sügis — sellest mõistest vennad! See näis loomulikuna! See väsimus- ja pühaduse aga Ymälase magapõlde, mis ühel joonel asub inimese Saja magapõlde, mille saabus an oli alandavas mõtlemises ja lunnatustöö ohvris — Tevotas armastuses — kõrvide vendade hääs!

II Kallimõelne oli aga Sebeuse peegate palves see, et nad julgelt soovisid oma Issanda ligi jääda, temaga saatust jagada, oma Issanda karvast juna (~~Kõrge~~), tema sünni mõistmisega (Kalgata) end võtuda lasta ja ennast ohverdada Tema sügis hääs töötada. Sest suur on see Kristuse sügis, kes kõrvide Tevoti! Selle, on kõrgema elu saladus!

Juttus.

Härgema elu saladus.

Sügestõised on need pildid, millest astub mere alla
peetud evangeeliumides.

Alasõnad õnnistegija suust — "täis armu ja rõõm" — on
igaves omaette vordlematud pildid, mis-kastetuna
südamikesse — loodud püües peastle kõige sügavamast
südamis pühjast...

Nii mõnigi on need sõnad valusad ja valjust.
Sest kavalalt vaatab lihtsust solus ellu. Ja pilt
lõikab kõrvale — pühjast ja rõõm — südamis!

Jutust oma jumaliku hinge kustutamatast leigust ja
hinge rõõmsust täiesti — ei jää midagi Tema eest
varjale.

Nii mõnigi kard on Yssanta sõnad täiesti arusaamatud
põrmulaprele. Sest õpetaja ja Meester hindab väike
mõtte sõdele ja vaimu sõsuskalt. Seda, mis
inimesed arvavad õige olevat, nimetab Tema üleskõhtuseks
ja mõttepühjast — üleskõhtuse õigust; väikele nimetab

Issand - suurest ja suure - väiksest! Säär, kus teised
 lastavad võita, saäl näeb Tema vastust, kus teised näevad
 enesekaitset, saäl märkab Issand - saatana näht! —

Ka tänase evangeeliumi kirjasõna juhib meie vaate
 ühele piltole, mis tundub rahvast loomulikule, maisel
 arusaamisele vastandina.

Meie kuulsiime Jeesuse järgijatest — Sebeduse praegast
 kes tulevad oma Hõutaja juure ja ütlevad, et nad tahavad
 sõltuda Issanda sõnast — on ära, mis Temal on — ühes
 perejalga ja Teine pehmemal jalal. Kuid Issanda
 vastus selle palvele on: inimese Sõda ei olegi tulnud
 enamat lastma Teenida, vaid ise Teenima... ja kes maal
 tere äärel tahab suurest saada, see peaks võivide Teenima!

Mis sõbrad! Kas Tunde selle vastuses meie loomulikule
 arusaamisele midagi üllatavalt vastupidist? —

Inimust näha Teenimisest ja kõrget — alanduses?

Kuid — omi — sellel peitubki võrgema ehk saladus —
 Jumalarüügi saladus ja arm!

Ja sellel peitub põrmulaste hädad, et meie sellel
 jõul Jumalarüüsi ja Tema õigust ei näe, ei ole!

Mis on see võividel aegadel olud!

Inimlaste muutus on alati olnud suur ja aulist näha -
maailma valitsemises, võivate poliitilise võimu
vahenditega, mis väepärest on julgel ja targal!

Nii mõttes vana Israel, nii mõttesid Jesuse järgijad. -
Kui nad muutusid ühest küljearast kaunist ürgist, kus
Jumal juhtinud väega oma suure kuningaga läbi
maailma üle valitsid...

Järgi - Jerusalemmest, - kus troonile astub see,
kes kõik maailmad nagi kuul hakanud - laiali puhub...
Kuid see, sellele tustunud vabade Israeli patriistide
sündinud, see Issanda võetud mees, see jõuline
kuningas ütles: Tema riik ei olegi siit maailmast,
ta ei olegi tulnud ennest Teemata lahkuma...

"Sõndue võttes Jumalariiki ja Tema sigust, kõik
mum tulid selle järele, - nii hündis kõikide silma
ja kõikide Issand!

See kõne oli aga arusaamatu. Ei mõeldud inimlastele.
Ja sellest see tuli; et see jumbeldus millega rahvas
oodatava Messia vastu võttis, muutus varsti vihakihavaks.
Nii teha ära mere juurest, meie ei saa teha
"tarvitada"! Mere ei teha teha!

8
Rahvas tehtis "suur" alla! Sündus täielise selguse "Jumala" =
rüürit ja tema õigustest" ka Issanda järgijate viisil!

Ja omasti: kõrgema elu saladus oli avaldunud saanud - Walgus
Walgusest - Jumal Jumalast - inimese Paig, kes maailma
oli tulnud - oli meile nii ligi...

Ja teadis meid, et meid lunestada! Kuid, ah häda!

Israel armastas: põlvkond enam kui Walgust. Inimlapsed
arvasid rahule jääda võivad maisse enne ja katsuma an
jumest, elumõtet otsides - elumõistmises!

Ja südam armastas, mis keegi ei saanda - see võitis
inimlapse... Walgusest, mille vastu pöörasid

Veisuse püüdnud sõnad kui haamerilöögid - häda
teile varisemid! - see ^{vagadus} võitis lõppamatult paljude Israeli
meste südameid!

Siis olud meil annu Jumalanälgile!

Sellel aegile, mille sisus oli raimlikkus, usulis-väl-
line sõda, vennarumastus - jumalateenistus, raimus
ja Tõus!...

Ja, mu süda, kui pöördus silmad Tänapäeva alla,
süü näeme kui vaele on meile aeg - rüürit selles!

Paistab ähine veel rahvaste vahel. On need külm armastus
 sõnatajased, mis otsib ainult oma kasu. Sõnad on ^{siis} verisevad
 ja hävitavad kui kunagi enne. Rahvaste ühesime
 vihid võitlevad iseseisvuse suurema võitluse ja
 pärelambimise ja endistel aegadel. „Inimesed ² ~~hõlavad~~
 võimust nende sõnad - väheste üle. . . .

Ähine armastamine on sageli lõhki rüüatud ka perekonna
 elus: külma on laimud armastussideid mehe ja naise
 vahel. Külma armastusega tasuvad lapset hästi rane-
 mate raev; need väib vennaaga sõlt ja nõuab ainult
 suuremat õigust. Siis kutsuvad näha mind, mis elavast
 „isipäine leivast“, - rahast ja varast, võimust ja
 aust! Vähe leida tõelist vennaarmastust, kristlikku
 sõltumust! Rahkum meele, ^{ja} rahast ehk häätegevusest
 - „võimust ja velleste helinat.“ Ja see
 sõnab . . . külma armastust!

Kutsugile lugedes ma võrd: „raev, inimene, ja
 sõnaga raevab see kogu maailm, naita, ja sa
 nutad üksi. . .“

Mu sõbrad! See lause sõnab mitagi külma
 armastust elus. Ja rindes on inimlapsed sellest raevast

armastust. Kuid, meie peame sellest välja jõudma, kui
meie oma hinge st kaotata ei taha! Kui meie tahame, et
meie elu peab tõene ja võltsi muutuma, siis tuleb meil
jõnalt-kaotada Jumala juurest otsida. Lõul on kõrgema elu
saladus! Lõult saame eluette, inimseisuga sügavamaid
gaate, mis meid ühendavad vennastustusele, teinisele!

Ammu ei ole inimkonnal, sest saadik kui ta Valguse
saadiku vti lõi, sünni valgusepuna südamestun-
sis ^{mitte} kustumine. Vähehaalt on inimkonnal sest saadik
paha südamestunnetus, kui ta suruga teeb ja
vaenu ahutab... Ja see teeb inimlapse rahutusse
rahu pärast. Ootustesse tänapäev tekitab, kuidas päle
hõivatavad sõda, vaenu ja viha - rahus saaks maa päle!
Et lõpetaks jõudavalt tüli ja verevalamine rahvaste
vahel! Mitmesugused rahvusvahelised koostööd
ja konverentsid juurdlevad agaralt selle üle, kuidas
rahvaid üksteisele lähemale viia, kuidas neid aidata
üksteisest arusaamisele - vennastustusele.

Kõigil neil, kes tulevad vaenu igast olukorrast
on vaid üks soov: kuidas muuta ilma nõiingusest, et
saaks paha südamestunnetust? Et saada vaenu!

Selle vennaaristuse jätkavale aga ühesi süü, mis inimlaste
jõnallikud ei ole kallis elumadaline, ja mis kõrgemad
võited on puhastatult üleva - märgel - väärt, kus äärmiselt
puhtam ja avaram...

Säält, Jumala Taevast, mida inimesi maailma võitleja ei ole
saanud juurustada ega lõpetada, säält on meile väga -
süüvõime ühendavate Jumala väärt, igavesti siset -
tunnet aruastust, väga on venna lepituse mõistet,
võta on meile Kolgata rist, et arm saada väärt
väärt, mida kannata, ja mis saial viisil lõpetada
on püüdnud väärt, mis läheb lõu ülevaalt
alla - see on meile väärt, Teine lõu
sisset läbi, väärt läbi: "mida inimesi, vaid lõu
väärt sündinud, Vaa Taevast!".

Ja see palve on väärt, mis palve. See on väärt
väärt eluristi väärt...

Kes meiega väärt väärt eluristi väärt väärt, alusväärt -
väärt jõnallikud - jõnallik ja väärt - Jumala Taevast,
väärt väärt väärt väärt väärt! Sisset väärt
väärt ja väärt ja väärt ja väärt, väärt -
väärt väärt!

Mere ei tahi minustada, et mitte ainult jõust, vaid Jumala
käte läbi löid „sünnest vältäviselt“ tulnud vaeste talupo-
gate varedad käed, väike ruba vötn ...

See nägemata Jumala käsi on meid ja mere mine-
visea lunestanud siset surjust, mis vähesel määral
või vatari viisi mere rahva süda ...

Sellepärast on, Tarmis - mu sõbrad, - et see, varuimel
Targamud mees elu, elus eluplane - oleks kõrvetaks
aegatoks ootust valjule vere - ja lillesünnituga -
ennestõalgaras vennaarmastuses ...

Naga on meil, et mere jõuavõime vahel vatari
viisunda viitvat elavama rahetseimat ja see süalpool
eravendi näha seda mis meid ühendab, näha teise
valu, häda ja arm saada vennaast ta kannatustes
ja rõõmus! ... Lüh saavat südamet soojas ...
Lüh ei ole Tarmas enam nii kaugel. Ta on siis
näna lähedal, - meile kõrgile! ...

Ja see on siis tõeline jumalateenistus! ...
Selles, mu sõbrad, on kõrgema elu saladus! ...
Linn ja pühk!

Et aga jõuda enesearmastusest armastusele, enesepalgavale
 teenimisele, selles on vaeval meil sügavad võim, võim
 jõuallikasse, sellise, kes meid on teenima tulnud ja
 on oma hinge annud hussust hõimari paljude eest...

Meis endas ei ole jõuallikaid, ei ole "minast" vabast-
 tavast vägeist! Ei ole tida ka kusagil välisvõimast!

Õnnestub Jesusist Kristusest tuleb see vägi! Tema
 lähed võlja vester inimene kõlbline arenemine ja
 Jumalaringi tuleb imetustesse.

Tema last annutatakse taevavägi ja võim on võim,
 mis ära võidab maailma meie seas ^{maailma} ja see meie
 ümber!

Maalokunstis Ara Angelical on maalitöö:

Seetõttu sõlmadega, maadega ja valitsusvõim väest
 istub Kristus taevail. Mõlemalt poolt lõuad ja
 sulatavad teed inimesed...

See küll sulatatud, valitsus Kristus, ta valitsus
 just sellepärast, et ta ei loonud ühegi lüügetuse, sõna
 ja mitte varjundiga hõimavale taevapiinnale,
 selles seisab tema suurus ja kõrgus! Selles võidab

ntõnne maailma! On vägevama maailma!!

Kes on suurim ja suurematm maailma vallutaja:

Alexander, Caesar, Napoleon või Kristus?

Kõikide nende vägevate saavutused on vaadates, juba Kristuse riigi-vaimulise võrgu-sest see on Tugevam kõigi valme võimatahtest!... Ja see

nüüd jääb igaüks püsima: oma võrgu, rõõmu ja rahuga!

Kuid see pakutab paljusid, need kes "surevad" saada talle
võrd ja sellest on palju südamestunnetes endas näinavat.

Kõigata see sureb inimeste us igaveses ajas, vajutab
mele astla südamisse. Sellepärast rühkuvad paljud
Kristuse võti. Ta räägib rahul! Ei lase "surevad" saada!

1919. a. on enamlased Raskuse viiskümne

Kristuse kuju püüdnud kätte murda — see kuju
süü on tänagi veel lahti murdud väega, selle tunnusmärgi
et on inimesi kes kahetunnide aasta jooksul pole
pärinud muutunud...

Kuid, mis sõbrad, Kristus ei ole sellepärast mitte
näivem, et teda võik inimesed ei taha tunnetada

Veis on. Veis on. Veis tuleb. Tema on meist
kõigile inimestele ja kõigile ~~me~~ aegadele!

15
Iga inimene ja andus on niil, kes tema, mis tema Lühastaja,
armastavat tundmist nende võtavad. Iest Meesur surin
— elu andmine — on teinud hargnust — oma veadade
hõõks! See oli armastus, mis reigi surmas mõttes oma
vaenlaste peale, "valge" mund ei otinud, kui terve
võim, ja terve vaba tundis oma vabana . . .

Selles, kristlikus sõbrad, on kõrgema elu saladus varjul!
Selle essuiga on jätunud ka meile, meie suur
Õpetaja ja Lühastaja!

Kui elusaks muutusid, ma olen, kui külma armast-
tuse asemel elias inimlaste sidameid Teinud
Võistuse vaimus ja enda ohverdamine — melle on
stusid elu! Juba ühelt vanaga mõttevõimlaselt
enne võistust, on jäänud meil salapärase, sügav
lause: kes teab kas meie elu ^{pele} valgest enam
surin ja meie surin — elu?

Jah, selles on kõrgema elu saladus, elus ja surmas!
Aga Sina Issand, meie Jumal! See meid
võibavast oma karmust joosta. Mui nagu
julgisid ennetulegamiit ja asti oma peale

vätka Sinu jüngerid. Anna meile valgust oma valgusest,
 armastust oma armastusest ja uskumist kuni surmani!
 Ja kui mere ka võis oleme teinud, süüsi lapse meid
 tunda, et mere midagi ei ole! Et oleme täiesti võlunud!
 Issand, mõtle mere püäle oma kuningriigis ja
 ära mine murega kahtluse, et nii vähe oma
 vosti armastame ja Sind!
 Oh, Eluvõgi, elusta meid, põrmulapsi, ja mõtle
 mere püäle Jeesuse püeval!

Sel püavariival püeval,*
 mil süüalune tühast tühiseb
 ja kahtlusest ja us seisab,
 siis Jümal, kausta teia püäle!
 Uskar Jeesus, Issand Jeesus
 anna meile rahus, anna meile rahus!
 Amen!

---

* „Laerynna des illa ...“

Auhinnatōs

^g
λ

473552